

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

I. razred.

Mnogo otrok se šole silno boji. Ko pa enkrat prestopijo šolski prag, jim pa gospod učitelj povedo mično povestico, in strah je v kraju. Zato tudi mi začnimo to-le šolo s povestjo.

Skozi vas stopa tujec. Pa ga zagleda Mišovčeva Minka in se mu spači. Potem pa urno steče v vežo in začne praviti: »Mama, pogledjte no, kakšen dedec gre tam-le po poti.«

Hribovčev Jožek pa pobere kamen in ga vrže za tujcem. Ko se pa popotnik obrne in mu zažuga ter stopi par korakov proti njemu, se pa Jožek zadere na vse grlo, kakor bi mu hotel kdo jermene rezati s hrbta. Domov prišedši pa pripoveduje, da je šel čisto mirno po poti, pa da ga je hotel en mož ubiti. Komaj, da mu je ušel.

Sredi vasi se pota ločijo. Tujec ne ve, kam bi se obrnil. Pa se prikaže pri bližnji hiši kuštrav fantek — Kozminov Tonček je — in tujec ga vpraša:

»Ti, fantek! Katera pot pa drži v Kranj?«

»Tista-le!« pokaže Tonček nalašč napačno.

Tujec gre po napačni poti, zamudi vlak in mora čakati drugega vlaka dolge tri ure. Doma pa mu je med tem časom umirala in umrla mati. Kako težko je pričakovala svojega sina! In sin je tudi trdno upal, da še enkrat sliši sladko materino besedo. Še enkrat in — zadnjič. Ko bi prišel na vlak, na katerega je bil namenjen, bi bil še videl svojo mater živo . . .

Otroci, kaj pravite na to? Kakšna je ta povest? Lepa ni. Nič posnemanja vrednega niste slišali. Minka vam ni všeč, Jožek se vam zdi hudoben, na Tončka ste pa kar hudi. Pa zakaj?

Sedaj vas bom jaz nekaj vprašal: Kdo ve, če niste včasih tudi vi podobni Minki, Jožku ali celo Tončku? Včasih ste preveč lahkomiselni, včasih razposajeni, semtertja pa naravnost hudobni. Odtod vaše nerodno, včasih celo sirovo obnašanje.

Zato bomo pa začeli danes s šolo lepega vedenja, prav potrebno šolo za vas vse.

Danes imamo prvi dan naše šole.

Prvi dan! Ali se še kaj spominjate, kako se vam je godilo prvi dan v ljudski šoli? Še sedeti niste znali, govoriti ne, plašno ste gledali drug v drugega. Še nikoli niste videli toliko otrok skupaj.

Naj vam povem, kaj mi je naredil Reparjev Matevžek. Naveličal se je sedeti, pa je poveznil na glavo tisti ostanek klobuka in — bum, bum! — jo je hotel popihati iz šole s svojimi težkimi škornji.

»Oho! Kam pa, Matevžek?« ga ustavim.

»Domov!«

»Zakaj pa domov?«

»Lačen sem.«

»Pa naveličal si se že tudi, kaj?«

Matevžek je pokimal. S težavo sem ga spravil nazaj v klopi in mu malo dopovedal, da bo šel takrat domov, ko bodo šli tudi drugi otroci. Nekaj časa je sedel Matevžek mirno. Kmalu so se mu pa udrle solze, in konec je bil glasen jok.

»Zakaj se pa jokaš, Matevžek? Tak fant pa ne sme jokati!«

Počasi, sunkoma je povedal Matevžek: »Mama — so rekli — da moram — priti — kmalu domov.«

Revček ni vedel, kaj so mu hoteli mama prav-zaprav povedati. Kaj so mu hoteli povedati? I, to-le: Ko bo minula šola, nikar ne postopaj po potu, nikar se ne potepaj, ampak pridi naravnost domov!

Prvi dan v šoli lepega vedenja! Tudi pri nas bo začetek bolj težak. Pa bo zmirom bolje. Tako lepo po domače bomo kramljali, da bo kaj. Samo ubogati boste morali, pa bo šlo. — Kazni pa v naši šoli ne bo nobene; saj se neotesano vedenje samo kaznuje. Kdo pa mara za nerodnega zagovedneža! — Knjiž in zvezkov, peres in svinčnikov v naši šoli tudi ne bomo potrebovali. Kakor nalašč zdaj v teh dneh, ko vsega manjka.

Samo to poprosite svoje starše, strice in botre, da vam bodo naročili »Angelčka«, pa bo vse urejeno. Brati pa že znate. Vse, kar vam bo »Angelček« povedal, pridno preberite in po tem se ravnajte.

Šola lepega vedenja! Marsikomu se bo morebiti čudno zdelo v tej šoli. Mogoče mu ne bo kaj všeč. Saj vemo, da se zdi mladim ljudem marsikak dober nauk prav neumen. Pa nič ne de! Sčasom se boste naše šole privadili in spoznali, da je lepo vedenje vsem potrebno in koristno, in zlasti še otrokom.

(Nadaljevanje.)

